

23 "Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі және есептілігі" бухгалтерлік есептің стандартын бекіту туралы

Күшін жойған

Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігінің 2004 жылғы 20 ақпандағы N 84 бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2004 жылғы 20 наурызда тіркелді. Тіркеу N 2754. Күші жойылды - ҚР Қаржы министрінің 2007.06.07. N 218 (2008 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Күші жойылды - ҚР Қаржы министрінің 2007.06.07. N 218 (2008 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

"Бухгалтерлік есепке алу және қаржылық есеп беру туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған 23 "Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі және есептілігі" бухгалтерлік есептің стандарты бекітілсін.

2. Бухгалтерлік есеп және аудит әдіснамасы департаменті осы бұйрықтың белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелуін қамтамасыз етсін.

3. "Бухгалтерлік есепке алу стандарттарын бекіту туралы" Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі Бухгалтерлік есеп және аудит әдіснамасы департаментінің 1997 жылғы 29 желтоқсандағы N 451 бұйрығының (Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 1998 жылғы 11 ақпандағы N 456 тіркелген) күші жойылды деп танылсын.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Қаржы вице-министрі **Ф.Н.Өзбековке** жүктелсін.

5. Осы бұйрық Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркелген күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

М и н и с т р д і ң

міндетін атқарушы

" 2 3 " Ш а ғ ы н к ә с і п к е р л і к
с у б ъ е к т і л е р і н і ң е с е б і
ж ә н е е с е п т і л і г і "
б у х г а л т е р л і к е с е п т і ң
с т а н д а р т ы н б е к і т у т у р а л ы "
Қ а з а қ с т а н Р е с п у б л и к а с ы
Қ а р ж ы м и н и с т р і н і ң

міндетін атқарушының
2004 жылғы 20 ақпандағы
№ 84 бұйрығымен
бекітілген

23 бухгалтерлік есеп стандарты
Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің
есебі және есептілігі

Осы бухгалтерлік есеп стандартының мақсаты (бұдан әрі - БЕС) шағын кәсіпкерліктің субъектілері үшін есеп жүргізу және есептілік жасау тәртібін анықтау болып табылады. * Осы БЕС акцизделетін өнімдерді өңдеу және бөлшектеп сатумен (алкоголь және темекі өнімдерін бөлшек сатуды қоспағанда), сондай-ақ акцизделетін қызмет түрлерімен айналысатын ұйымдардан басқа, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шағын кәсіпкерлік субъектілері болып табылатын кәсіпкерлер мен ұйымдарға қолданылады.

-----
* Шағын кәсіпкерлік субъектілеріне "Шағын кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдау туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 3-бабының 3-тармағында анықталған субъектілер жатады.

1. Айқындамалар

1. Есептеу әдісі - оған сәйкес кірістер кіргізгенде, ал шығыстар мен шығындар келтірілгенде танылатын (көрсетілетін) әдіс.

Операциялар мен оқиғалар бухгалтерлік есепте көрсетіледі және жатқызылатын кезеңдердің қаржы есептілігіне енгізіледі.

2. Жеке кәсіпкерлердің есеп жүргізуі және есептілік жасауы

2. Салық органында міндетті түрде мемлекеттік тіркелуі тиіс және қосылған құн салығын төлеушілер болып табылмайтын жеке кәсіпкерлер (бұдан әрі - кәсіпкерлер) Қосылған құн салығын төлеушілер болып табылмайтын жеке кәсіпкерлерге арналған кірістерді есепке алу кітабында (бұдан әрі - Кітап) - (1-қосымша) өз қызметі жөнінде бухгалтерлік есеп жүргізеді.

Қосылған құн салығын төлеушілер болып табылатын кәсіпкерлер Қосылған құн салығын төлеушілер болып табылатын жеке кәсіпкерлерге арналған кірістерді есепке алу кітабында (бұдан әрі - Кітап) - (2-қосымша) өз қызметі жөнінде бухгалтерлік есеп жүргізеді.

3. Операциялар мен оқиғалар қайталама жазба және бухгалтерлік есеп шоттарының үлгілік жоспарын қолданбастан позициялық тәсілмен хронологиялық тәртіппен (бастапқы құжаттардың негізіне) Кітапта көрсетіледі.

4. Кітап жүргізген кезде кәсіпкер әрбір ақпаратты пайдаланушы үшін түсінікті тілді пайдалануы қажет. Қысқартылған сөздер, кодталған жазбалар және белгілер пайдаланылған жағдайда, олардың мәніне әрбір нақты жағдайда анық түсінік берілуі тиіс.

5. Кітап бір салық кезеңіне ашылады және нөмірленуі, тігілуі қажет. Соңғы бетінде кәсіпкердің қолымен расталатын парақтар саны жазылады.

6. Кәсіпкер Кітаппен қатар тауарлық-материалдық қорларды есепке алу тізімдемесі - В-1-нысанын (3-қосымша), негізгі құралдардың және материалдық емес активтердің қозғалысын есепке алу тізімдемесі - В-2-нысанын (4-қосымша), амортизациялық аударымдарды есепке алу тізімдемесі - В-3-нысанын (5-қосымша), берушілермен есеп айырысуларды есепке алу тізімдемесі - В-4-нысанын (6-қосымша), сатып алушылармен және тапсырыс берушілермен есеп айырысуларды есепке алу тізімдемесі - В-5-нысанын (7-қосымша), жиынтық тізімдеме - В-6-нысанын (8-қосымша).

7. Жалдамалы жұмысшылардың еңбегін пайдаланатын кәсіпкер тұрақты түрде еңбекақы төлеу жөнінде есеп айырысулардың есебі үшін Кітаппен қатар Еңбекақы төлеу жөніндегі есеп айырысу-төлем тізімдемесі - В-7-нысанын (9-қосымша) да жүргізуі қажет.

3. Заңды тұлғалар-шағын кәсіпкерлік субъектілердің есеп жүргізуі және есептілік жасауы

8. Заңды тұлға болып табылатын шағын кәсіпкерлік субъектілері (бұдан әрі - Субъектілер) операцияларды қайталама жазба негізінде есепте көрсетеді, төменде келтірілген талаптарды есепке ала отырып есеп жүргізеді және есептілік ж а с а й д ы :

1) кіріс пен шығысты тану;

Кіріс пен шығысты анықтау кезінде есептеу әдісі қолданылады.

2) негізгі құралдардың есебі;

Негізгі құралдарды шығару немесе сатып алу жөнінде жүргізілген барлық нақты қажетті шығындар қоса алынған бастапқы құны бойынша жұмсау сәтінде бухгалтерлік есепте негізгі құралдар көрсетіледі.

Негізгі құралдардың бастапқы құнын анықталған күнге қолданыстағы бағаларға сәйкес келтіру мақсатында объектілерді қайта бағалау жүргізіледі. Қайта бағалау Қазақстан Республикасының бухгалтерлік есепке алу және қаржылық есеп беру туралы заңнамасына сәйкес жүргізіледі.

Объекті істен шыққан сәтте қайта бағалау сомасы бөлінбеген кіріске ж а т қ ы з ы л а д ы .

Амортизацияны есептеу үшін мынадай әдістер қолданылады:

бір қалыпты (тіке желілі) есептен шығару әдісі. Бұл ретте, амортизациялық аударымдар сомасы негізгі құралдардың пайдалы қызметінің мерзімін немесе

салық заңнамасында белгіленген амортизацияның шекті нормаларын ескере
о т ы р ы п а н ы қ т а л а д ы ;

салық заңнамасында қолданылатын әдіс пен ереже. Бұл ретте, Субъектінің шығысына салық мақсатында анықталатын сомаға тең амортизациялық аударымдар сомасы жатады .

Негізгі құралдарға кейінгі қаржы жұмсалымы (жаңғыртуға, қайта құруға, техникалық қайта жарақтандыруға арналған шығындар) оларды пайдаланудан болашақтағы экономикалық пайданың ұлғаю шарты кезінде бастапқы құнын арттырады. Техникалық жағдайын сақтау және қолдау мақсатында жүргізілетін негізгі құралдарды жөндеуге және пайдалануға шыққан шығындар жүргізілген кезеңінің шығыстары ретінде танылуы қажет;

3) тауарлық-материалдық қорлардың есебі.

Тауарлық-материалдық қорларды бағалау өлшенген орташа құн әдісі бойынша жүргізіледі .

Өткізілген тауарлық-материалдық қорлардың өзіндік құны олармен байланысты кіріс деп танылған сол есептік кезеңдегі шығыс ретінде танылады.

Қаржы есептілігінде тауарлық-материалдық қорлар нақты өзіндік құны бойынша көрсетіледі ;

4) қаржы инвестицияларының есебі.

Бухгалтерлік есеп пен қаржы есептілігінде қаржы инвестициялары сатып алынған құны бойынша көрсетіледі ;

5) Корпоративтік табыс салығы жөніндегі есеп.

Қаржы есептілігінде берілген корпоративтік табыс салығы бойынша салық төлемі салық мақсатында мәлімделген корпоративтік табыс салығына сәйкес к е л е д і ;

6) Бухгалтерлік есеп тіркелімдерінің нысандары.

Бастапқы есеп құжаттарындағы ақпаратты қорытындылау, сыныптау және жинақтау және оны бухгалтерлік есеп шоттар мен қаржы есептілігінде көрсету ү ш і н С у б ь е к т :

а) шаруашылық операцияларды есепке алу кітабын;

б) бірнеше тізімдемелерді білдіретін бухгалтерлік есеп тіркелімін жүргізе а л а д ы .

Шаруашылық операцияларды есепке алу кітабын (10-қосымша) материалдық ресурстардың үлкен шығынымен байланысты өнімдер (жұмыстар) өндірісін жүзеге асырмайтын субъектілер қолданады.

Шаруашылық операцияларды есепке алу кітабы негізінде мүлік пен ақшаның, сондай-ақ олардың анықталған күнге субъектіде көздері барын анықтауға және қаржы есептілігін жасауға болатын талдамалы және жинақталмалы есепті тіркеуші болып табылады. Онда субъекті пайдаланатын барлық бухгалтерлік

шоттар бар және олардың әрқайсысында шаруашылық операцияларының есебін жүргізуге болады.

Шаруашылық операцияларды есепке алу кітабымен қатар жұмысшылардың еңбекақысын төлеу жөніндегі есеп айырысулардың есебі үшін субъекті жеке кәсіпкерлерге қолданылатын есеп айырысу тізімдемесіне (7-тармақ) ұқсас есеп айырысу-төлем тізімдемесін жүргізеді.

Өнімдер, жұмыстар және қызмет көрсетулер өндірісін жүзеге асыратын субъектілер қаржы-шаруашылық операцияларының есебі үшін мынадай бухгалтерлік есеп тіркелімдерін қолдануы мүмкін:

ақша есебі тізімдемесі - В-8-нысаны (11-қосымша);

берушілермен есеп айырысуларды есепке алу тізімдемесі - В-9-нысаны (12-қосымша) ;

есепті тұлғалармен есеп айырысуларды есепке алу тізімдемесі - В-10-нысаны (13-қосымша) ;

тауарлық-материалдық қорларды есепке алу тізімдемесі - В-11-нысаны (14-қосымша) ;

еңбекақы төлеуді есепке алу тізімдемесі - В-12-нысаны (15-қосымша);

есептеулер мен өзге де операцияларды есепке алу тізімдемесі - В-13-нысаны (16-қосымша) ;

есептік кезеңнің шығындарын есепке алу тізімдемесі - В-14-нысаны (17-қосымша) ;

негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің қозғалысын есепке алу тізімдемесі - В-15-нысаны (18-қосымша);

амортизациялық аударымдарды есепке алу тізімдемесі - В-16-нысаны (19-қосымша) ;

сатып алушылармен және тапсырыс берушілермен есеп айырысуларды есепке алу тізімдемесі - В-17-нысаны (20-қосымша);

қаржы инвестицияларын есепке алу тізімдемесі - В-18-нысаны (21-қосымша).

Қолданылатын тізімдемелердегі айналым бойынша жиынды қорытындылау негізінде бухгалтерлік теңгерме жасалатын В-19-нысан (22-қосымша) бойынша жиынтық тізімдемеде жүргізіледі.

Жиынтық тізімдеме жинақтамалы есеп тіркеушісі болып табылады және ағымдағы есеп деректерін қорытындылау және бухгалтерлік есеп шоттары бойынша жүргізілген жазбалардың дұрыстығын өзара тексеруге арналған.

Есептік кезең үшін қаржы нәтижесін анықтау үшін субъекті негізінде кірістер мен шығыстар туралы есеп жасалатын таза кіріс есебінің кестесін (23-қосымша) пайдаланады. Кітаптар мен тізімдемелерді толтыру тәртібі 24-қосымшада келтірілген .

Жоғарыда көрсетілген тіркеушілерден басқа, субъектілер бухгалтерлік есеп

және қаржылық есептілік бойынша Қазақстан Республикасының уәкілетті органы бекіткен бухгалтерлік есептің тіркелімдерін қолдана алады;

7) қаржы есептілігін жасау.

Субъектілер бухгалтерлік теңгерімнен және кірістер мен шығыстар туралы есептен, ақша қозғалысы туралы есептен тұратын қаржы есептілігін корпоративтік табыс салығы жөніндегі декларацияны беру үшін көзделген мерзімде береді.

Бухгалтерлік теңгерім Субъектіде бар активтерді, жеке меншік капиталды, міндеттемені көрсетеді. Бухгалтерлік теңгеріме Субъектілер активтер мен міндеттемелерді ұзақ мерзімді және ағымдағы деп сыныптамауына болады.

Бухгалтерлік теңгерімнің мынадай көрсеткіштері бар:

"Активтер" бөлімінде:
материалдық емес активтер;*
негізгі құралдар;
негізгі құралдар бойынша жинақталған тозу;**
тауарлық-материалдық қорлар;***
алу шоты;
алдағы кезеңдердің шығыстары;
аванстық төлемдер;
қаржы инвестициялары;
ақша;
"Жеке меншік капитал" бөлімінде:
жарғылық капитал;
негізгі құралдарды қайта бағалау сомасы;
резервтік капитал;
бөлінбеген кіріс (жабылмаған шығын);
"Міндеттеме" бөлімінде:
қарыздар;
төлеу шоты;
салық бойынша берешек;
өзге де кредиторлық берешек.

Кірістер және шығыстар туралы есеп мынадай көрсеткіштерді қамтиды: дайын өнімдерді (тауарларды, жұмыстарды, қызмет көрсетулерді) өткізуден

түскен кіріс;
өткізілген өнімдердің (тауарлардың, жұмыстардың, қызмет көрсетулердің)

өзіндік құны;
жалпы кіріс:
кезеңдік шығыстар***
өзге де кірістер (шығындар);

салық салғанға дейінгі кіріс (шығын):
салық салу ережелеріне сәйкес бухгалтерлік кірістің түзетілген сомасы;
салық салынатын кіріс;
корпоративтік табыс салығы;
таза кіріс (шығын).

Таза кіріс (шығын) салық салғанға және ағымдағы кезеңде қолданылатын салық ставкасы бойынша салық салынатын кіріс сомасынан есептелген корпоративтік табыс салығына дейінгі кіріс (шығын) арасындағы айырма ретінде анықталады.

Қаржы есептерінде өткен кезеңге сәйкес келетін деректер келтірілуі қажет.

Егер ағымдағы есептік кезеңде қаржы есептілігін жасаған кезде өткен кезеңнің қателері табылса, онда осы қателерді, оның ішінде мәнді қателерді түзету ағымдағы кезеңге таза кіріс немесе шығынды анықтау кезінде қосылады.

-----
* Амортизацияны алып тастағанда
** Валюта теңгеріміне қосылмайды
*** Үлкен үлес салмағы бар ТМҚ көрсету
**** жалпы және әкімшілік шығыстарды, өткізуден түскен шығыстарды, процент төлеуге шығыстарды қамтиды.

" 23 " Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі "
бухгалтерлік есептің
стандартын бекіту туралы "
Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
міндетін атқарушының
2004 жылғы 20 ақпандағы
N 84 бұйрығымен
бекітілген

23 " Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі " БЕС - ке
1-қосымша

Қосылған құн салығын төлеушілер болып табылмайтын жеке кәсіпкерлерге арналған кірістерді есепке алу кітабы

Жеке кәсіпкердің Тіркеу туралы куәлік:
аты-жөні _____ куәлік сериясы _____

Фирмалық атауы _____ куәлік нөмірі _____
 Салық төлеушінің тіркелу нөмірі _____ куәліктің берілген күні _____
 ----- мекен-жайы, телефоны _____
 банк деректемелері _____
 қызметтің басталуы мен аяқталуы _____

Төлем көзіндегі салық салынбайтын кірістерді
 есепке алу тізімдемесі (теңгемен)

күні	операциялар атауы*	сомасы
1	2	3
Бір күнде жиыны		х
Бір айда жиыны		х
Бір тоқсанда жиыны		х
Бір жылда жиыны		х

* Бухгалтерлік есептің бастапқы құжаттарын қоса берген жағдайда, жолда құжаттардың түрлері бөлінісінде қорытындыланған ақпаратты көрсетуге жол беріледі.

Төлем көзіндегі салық салынатын кірістерді
 есепке алу тізімдемесі (теңгемен)

Күні	Кіріс (айналым) сомасы	Төлем көзінен ұсталынған жеке табыс салығының сомасы (бір жолғы талон құны)	N және күні (бір жолғы талон, сериясы, құжат нөмірі, күні)
1	2	3	4

Бір күнде жиыны
 Бір айда жиыны
 Бір тоқсанда жиыны

Бір жылда жиыны
 " 23 " Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі

және есептілігі"
бухгалтерлік есептің
стандартын бекіту туралы"
Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
міндетін атқарушының
2004 жылғы 20 ақпандағы
N 84 бұйрығымен
бекітілген

23 "Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі" БЕС-ке
2-қосымша

**Қосылған құн салығын төлеушілер болып табылатын жеке
кәсіпкерлерге арналған кірістерді есепке алу кітабы**

Жеке кәсіпкердің аты-жөні _____

Фирмалық атауы _____

Салық төлеушінің тіркеу нөмірі _____

Жеке кәсіпкер ретінде Қосылған құн салығы бойынша
мемлекеттік тіркелуі тіркеуге қойылғаны туралы
туралы мәлімет: мәлімет:

куәлік сериясы _____ құны:

куәлік нөмірі _____ куәлік сериясы _____

куәліктің берілген күні _____ куәлік нөмірі _____

мекен-жайы, телефоны _____ куәліктің берілген күні _____

банк деректемелері _____ тіркеуге алынған күні _____

қызметтің басталу және аяқталу

күні _____

Төлем көзіндегі салық салынбайтын кірістерді есепке алу
тізімдемесі

(теңгемен)

Кү.	өткізу бойынша айналымдар	Берушілер ұсынған шот-фактура.
ні		лар (бақылау чектері)
		бойынша айналымдар
	Операция.	операциялар.
	жалпы оның ішінде	қосылған қосыл.
	лардың сома.	дың атауы
	_____	құн
		ған құн

	атауы	сы	қосыл.	қосыл.		салығын.	салығы.	
			ған	құн	ған		сыз құны	на
			салығы	құн				сомасы
			салын.	салы.				
			байтын	ғының				
			айналым	сомасы				

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

ФЖ бар БКМ бойынша бақылау чектері
бухгалтерлік есептің шот-фактуралар бойынша
б а с т а п қ ы
қ ұ ж а т т а р ы

бойынша*
Б і р к ү н ү ш і н
жиыны

Б і р а й д а
жиыны

Б і р т о қ с а н д а
жиыны

Б і р ж ы л д а
ж и ы н ы

* Қоса берілген құжаттарға немесе сатып алушылармен есеп айырысу тізімдемесіне сәйкес

Төлем көзіндегі салық салынатын кірістерді есепке алу тізімдемесі

(т е н г е м е н)

Күні	кіріс	оның	Төлем көзінен	N және күні
	(айналым)	ішінде	ұсталынған жеке	(бір жолғы
	сомасы	қосылған	табыс салығының	талон,
		құн	сомасы (бір жолғы	сериясы,
		салығы	талон құны)	құжат нөмірі,
				күні)

Бір күнде жиыны

Бір айда жиыны

Б і р

т о қ с а н д а

жиыны

Б і р

ж ы л д а

ж и ы н ы

" 23 " Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі "
 бухгалтерлік есептің
 стандартын бекіту туралы "
 Қазақстан Республикасы
 Қаржы министрінің
 міндетін атқарушының
 2004 жылғы 20 ақпандағы
 N 84 бұйрығымен
 бекітілген

23 " Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі " БЕС - ке
 3-қосымша

к ә с і п к е р

В-1

20

ж ы л ғ ы

тауарлық-материалдық қорларды есепке алу
 тізімдемесі

р/р (Материал. Өлшем Құны   Есепті   Түскені Жұмсал. Есепті
N   дардың, бір. (тауар. кезең   ғаны   кезең
дайын лігі   лық-   басын.   аяғындағы
өнімнің)   матери. дағы   N __   N __   қалдық
атауы   алдық   қалдық
қорлар.   саны сома. са. со. саны сома.
дың саны со.   сы ны ма.   сы
іс жү.   масы   сы
зіндегі
өзіндік
құны)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Кәсіпкер
(аты-жөні) (қолы)
"23 "Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі"
бухгалтерлік есептің
стандартын бекіту туралы"
Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
міндетін атқарушының
2004 жылғы 20 ақпандағы
№ 84 бұйрығымен
бекітілген

23 "Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі" БЕС-ке
4-қосымша

к ә с і п к е р

В-2

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің қозғалысын есепке алу тізімдемесі

Негізгі қаражаттар мен материалдық емес активтердің түрлері	Қыс. Пайда.	Есепті кезең басындағы қалдық	Негізгі құралдардың қозғалысы
	қаша лы	басындағы қалдық	
	сипат. қызмет.	қалдық	
	тама тің		кіріс
	мерзімі		
		саны негіз. оның	саны бастап. құнның
		гі қа. ішінде	қы өзгеруі
		ражат қайта	құны
		құны бағалау	
		сomasы	

таблицаның

жалғасы

Негізгі құралдардың қозғалысы					Есепті кезең аяғындағы қалдық			
шығыс					қалдық			
негізгі құралдар құны					негізгі оның			
саны					құрал. ішінде			
жиыны					дың қайта			
жинақ.					құны бағалау			
талған					тық бі			
тозуды					құнын			
есептен					есептен			
шығару					шығару			
10	11	12	13	14	15	16	17	

Кәсіпкер

(аты-жөні)

(қолы)

"23 "Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі және есептілігі" бухгалтерлік есептің стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің міндетін атқарушының 2004 жылғы 20 ақпандағы N 84 бұйрығымен бекітілген

23 "Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі және есептілігі" БЕС-ке

5-қосымша

к ә с і п к е р

В-3

Амортизациялық есептеулерді есепке алу тізімдемесі

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің түрлері		Есепті кезеңнің аяғындағы саны		Негізгі құралдардың жылдық құны		Негізгі қаражаттар мен материалдық емес активтердің тозуы (амортизациясы) қалдық мөлшері		Есептеулер сомасы есепті ағымдағы жылдың 1-і күніне	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Кәсіпкер

(аты-жөні)

(қолы)

"23 "Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі және есептілігі" бухгалтерлік есептің стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің міндетін атқарушының 2004 жылғы 20 ақпандағы N 84 бұйрығымен бекітілген

23 "Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі және есептілігі" БЕС-ке

б-қосымша

к ә с і п к е р

В-4

20_жылғы _____ берушілермен есеп айырысуларды есепке алу тізімдемесі

р/	Есепті		Сатып		Төлеуге		Есепті
р	Беру.	кезең	Кіріс	алынған	қабылдан.		Төленгені
N		ші	басын.	құжа.	тауар.		ғаны
			дағы		тының	лық-ма.	
		төлен.		N		териал.	N N N жи.
		беген			дық		
					ы.		
		шоттар		қорлар.			
		бойын.		дың			
		ша		атауы			
		қалдық					

1		2		3		4		5		6 7 8	9		10		11		12		13 14		15
---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	-------	---	--	----	--	----	--	----	--	-------	--	----

Кәсіпкер _____

(аты-жөні) _____ (қолы) _____

"23 "Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі және есептілігі" бухгалтерлік есептің стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің міндетін атқарушының 2004 жылғы 20 ақпандағы N 84 бұйрығымен бекітілген

23 "Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі және есептілігі" БЕС-ке 7-қосымша

2 0

Ж Ы Л Ы

ЖИЫНТЫҚ ТІЗІМДЕМЕ

Кәсіпкер _____

Сала (қызмет түрі) _____

Өлшем бірлігі: теңге _____

Мекен-жайы: _____

Банк мекемелерінде ашылған есеп және басқа да шоттар нөмірі _____

Салық төлеушінің тіркелу нөмірі _____

Т і з і м д е м е л е р

N	Атауы	Есепті кезеңнің соңындағы сальдо
1	2	3

Кәсіпкер

(аты-жөні)

(қолы)

" 23 " Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі "
 бухгалтерлік есептің
 стандартын бекіту туралы "
 Қазақстан Республикасы
 Қаржы министрінің
 міндетін атқарушының
 2004 жылғы 20 ақпандағы
 N 84 бұйрығымен
 бекітілген

23 " Шағын кәсіпкерлік

субъектілерінің есебі
 және есептілігі " БЕС - ке

9-қосымша

к ә с і п к е р

Ұ й ы м

В-7

Еңбек ақы төлеу жөніндегі есеп айырысу-төлем тізімдемесі

а й ы

	Лау. Жа. Жұмыс	Есептелген		Ұсталғаны	Бар. Тө.
N	Аты- азы. ла. істе.	жалақы		лығы лем. Қолы	
жөні	мы қы ген	_____	_____	ұс. ге	
		күн. уақыт сый. жиы. табыс зей. бас. тал.			
		дер бой. лық ны салы. нет. қа. ғаны			
		саны ынша		ғы ақы ла.	
				жи. ры	
				нақ.	
				тау	
				қоры	

Ж и ы н ы :

Кәсіпкер _____
Басшы (аты-жөні) (қолы) _____
Бас бухгалтер _____
(аты-жөні) (қолы) _____
" 23 " Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі "
бухгалтерлік есептің
стандартын бекіту туралы "
Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
міндетін атқарушының
2004 жылғы 20 ақпандағы
N 84 бұйрығымен
бекітілген

23 " Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі " БЕС-ке
10-қосымша

20 _____

ЖЫЛҒЫ

_____

шаруашылық операциялар есебінің кітабы

Ұйым _____

Сала (қызмет түрі) _____

өлшем бірлігі: теңге _____

Мекен-жайы: _____

Банк мекемелерінде ашылған есеп және басқа да шоттар нөмірі _____

Салық төлеушінің тіркелу нөмірі _____

Операцияларды тіркеу | Шот бойынша қаражаттың қолда бары және қозғалысы

р Құжат. Опера.	N 441		N 451		N 671
/ тың циялар. со. _____					
р күні дың ма. дебет кредит дебет кредит дебет кредит					
N және мазмұны сы (кіріс) (шығыс) (кіріс) (шығыс) (кіріс) (шығыс)					
N					

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10

та б л и ц а н ы ң ж а л ғ а с ы

Шот бойынша қаражаттың қолда бары және қозғалысы

N	6 8 1		N
дебет кредит дебет кредит			
(кіріс) (шығыс) (кіріс) (шығыс)			

1 1 | 1 2 | 1 3 | 1 4

Басшы _____
 (аты-жөні) (қолы)

Бас бухгалтер _____
 (аты-жөні) (қолы)

"23 "Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі"
 бухгалтерлік есептің
 стандартын бекіту туралы"
 Қазақстан Республикасы
 Қаржы министрінің
 міндетін атқарушының
 2004 жылғы 20 ақпандағы
 N 84 бұйрығымен
 бекітілген

23 "Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі" БЕС-ке
 11-қосымша

 ұ й ы м

B-8

20 _____ **жылғы** _____ **шот бойынша**
ақшаны _____ **есепке** _____ **алу**
тізімдемесі

Есепті кезең басындағы сальдо _____

р/	Операциялар.	Кредит шотынан	Дебет шотына
р Күні	дың	дебет шотына	кредит шотынан
N	мазмұны	_____	
		N N N N N жиыны	N N N N N жиыны

1	2	3	4 5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
---	---	---	-----	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----

Ж и ы н ы

Есепті кезең аяғындағы сальдо _____

Басшы _____

(аты-жөні)

(қолы)

Бас бухгалтер _____

(аты-жөні)

(қолы)

"23 "Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі"
 бухгалтерлік есептің
 стандартын бекіту туралы"
 Қазақстан Республикасы
 Қаржы министрінің
 міндетін атқарушының
 2004 жылғы 20 ақпандағы
 N 84 бұйрығымен
 бекітілген

23 "Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі" БЕС-ке
 12-қосымша

 ұ й ы м
 В-9

_____ 20 ____ жылғы берушілермен есеп айырысуларды
 есепке алу тізімдемесі

р	Есепті		Сатып	671 кредит	671 кредит шоты	Есептік
/	Беру.	кезең.	Кіріс	алынған	шотынан	бойынша дебет шотына
р	ші		нің	кұжа.	тауар-	дебет
N		басын.	тының	матери.	шотына	_____
		дағы		N	алдық	_____
		төлен.		кордың	N N N	жиы. _____
		беген				ны
		шоттар				күні со. кү. со.
		бойын.				шоттар
		ша				ма. ні ма.
		қалдық				бойын.
						сы
						сы
						ша
						қалдық

1| 2 | 3 | 4 | 5 | 6|7|8| 9 | 10 |11 |12 | 13|14 | 15

Басшы _____
(аты-жөні) (қолы)

Бас бухгалтер _____
(аты-жөні) (қолы)

" 23 " Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі "
бухгалтерлік есептің
стандартын бекіту туралы "
Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
міндетін атқарушының
2004 жылғы 20 ақпандағы
N 84 бұйрығымен
бекітілген

23 " Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі " БЕС - ке
13-қосымша

Ұ й ы м

В-10

N 333 ш о т б о й ы н ш а

___20__есеп беретін тұлғалармен есеп айырысуларды есепке алу
тізімдемесі

N	Есеп	_____	Есепке берілді	Жұмсалғаны (333)	_____							
p/p	беретін	бере.	(333 дебет шотын	кредит шотынан	берешектің							
	тұлғаның	шектің	кредит шотына)	дебет шотына)	қалдығы							
	аты-жөні	қалдығы										
			N	N	N	жиыны	N	N	N	жиыны		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Басшы

(аты-жөні)

(қолы)

Бас бухгалтер

(аты-жөні)

(қолы)

" 23 " Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі "
 бухгалтерлік есептің
 стандартын бекіту туралы "
 Қазақстан Республикасы
 Қаржы министрінің
 міндетін атқарушының
 2004 жылғы 20 ақпандағы
 N 84 бұйрығымен
 бекітілген

23 " Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі " БЕС - ке
 14-қосымша

Ұ й ы м

B-11

20 жылға шот бойынша
 тауар-материалдық қорларды есепке алу
 тізімдемесі

N	Атауы	Тауар-материалдық қорлардың	Есептік кезеңі	Кредит шотын дебет шоты бойынша түсті және көрінді
	дардың, бір. дайын өнімнің)	қорлардың (іс жүзін. дегі өзін. дік құны)	басын. дағы қалдық	
		бағасы	саны сома.	саны сомасы саны сомасы
			сы	

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10

таблицаның

жалғасы

Дебет				шотына жұмсады		Есептік	
және				аударылды		кезең	
				аяғындағы			
N				N		қалдық	
саны сомасы		саны сомасы		саны сомасы			
11	12	13	14	15	16		

Басшы
 (аты-жөні) (қолы)
 Бас бухгалтер
 (аты-жөні) (қолы)
 "23 "Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі"
 бухгалтерлік есептің
 стандартын бекіту туралы"
 Қазақстан Республикасы
 Қаржы министрінің
 міндетін атқарушының
 2004 жылғы 20 ақпандағы
 N 84 бұйрығымен
 бекітілген

23 "Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі" БЕС-ке
 15-қосымша

Ұ й ы м

B-12

20 жылғы еңбекақы төлеуді есепке алу
 тізімдемесі

р/| |Лауа.|Есептік | 681 кредиті | 681 дебет |

р	Аты-жөні зымы		кезең	бойынша дебет бойынша кредит			Беруге			
N			басындағы	шоттарына			шоттарына			
			(депозит.	айналым			айналым			
			телген	(есептелді)			(ұсталды)			
			жалақы)							
			берешектің	N	N	N	N	N	N	
			қалдығы							
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10

та б л и ц а н ы ң

ж а л ғ а с ы

Есепті кезеңде берілді			Есепті кезең аяғындағы			Есептеулер мен міндетті жарналар		
(депозициялан.								
корреспон.	сома.		ған	ж/а)				
денциялық	сы		берешектің					
шот			қалдығы					
11	12		13			14	15	16

Басшы

(аты-жөні)

(қолы)

Бас бухгалтер

(аты-жөні)

(қолы)

"23 "Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі және есептілігі" бухгалтерлік есептің стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің міндетін атқарушының 2004 жылғы 20 ақпандағы N 84 бұйрығымен

б е к і т і л г е н

23 "Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі" БЕС-ке
16-қосымша

Ұ й ы м

В-13

Н шот(тар) бойынша
есептеулер мен өзге де операцияларды есепке алу
тізімдемесі

р	Негіз.	Есепті	Дебет бойынша	Кредит бойынша	Есепті						
/	деме	кезең	шоттар	шоттар	кезең						
р	(опера.	басындағы	кредитіне	дебетіне	аяғындағы						
Н	ция,	сальдо	айналымдар	айналымдар	сальдо						
	күні)										
		дебет кредит	Н	Н	Н	жиыны	Н	Н	Н	жиыны	дебет кредит

1| 2 | 3 | 4 | 5| 6| 7| 8 | 9 |10|11| 12 | 13 | 14

Басшы

(аты-жөні)

(қолы)

Бас бухгалтер

(аты-жөні)

(қолы)

"23 "Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі"
бухгалтерлік есептің
стандартын бекіту туралы"
Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
міндетін атқарушының
2004 жылғы 20 ақпандағы
Н 84 бұйрығымен
б е к і т і л г е н

23 "Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі және есептілігі" БЕС-ке 17-қосымша

Ұ й ы м

B-14

20__ жылғы _____ есепті кезең шығындарын есепке алу тізімдемесі

Шоттың атауы	Дебет шоты бойынша шоттар кредитінен Шығын.						дар											
	_____																	
	11,13 кіші		20 кіші		65 кіші		N		N жиыны									
	бөлімінің		бөлімінің		бөлімінің		681											
	_____		_____		_____													
1		2		3		4		5		6		7		8		9		10

900 "Негізгі өндіріс"

811 "Дайын өнімдерді (тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді) іске асыру жөніндегі шығыстар"

126 "Аяқталмаған құрылыс"

Ж и ы н ы

та б л и ц а н ы ң ж а л ғ а с ы

Аяқталмаған |Кредит шотынан дебет өндірістің | қалдығы шоттарына

басына|аяғына| N | N | N | жиыны
| | | | | | |

11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17

Басшы _____
(аты-жөні) (қолы)

Бас бухгалтер _____
(аты-жөні) (қолы)

" 23 " Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі "
бухгалтерлік есептің
стандартын бекіту туралы "
Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
міндетін атқарушының
2004 жылғы 20 ақпандағы
№ 84 бұйрығымен
бекітілген

23 " Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі " БЕС - ке
18-қосымша

Ұ й ы м

В-15

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің қозғалысын есепке алу тізімдемесі

Негізгі құралдар мен мате. риалдық емес активтердің түрлері	Қыс. Пайда.	Есепті кезең басындағы қалдық	Негізгі құралдардың қозғалысы
	сипат. қызмет.	қалдық	кіріс
	тама тің		
	мерзімі		
		саны негіз. оның саны бастап. құнның	
		гі ішінде	қы өзгеруі
		құрал. қайта	құны
		дардың бағалау	
		құны сомасы	

та б л и ц а н ы ң

ж а л ғ а с ы

Негізгі құралдардың қозғалысы					Есепті кезең аяғындағы қалдық			
шығыс					қалдық			
негізгі құралдар құны істен					негізгі оның			
саны _____ шыға. саны					құрал. ішінде			
жиыны жинақ. баланс. рылу.					дардың қайта			
талған тық дың					құны бағалау			
тозудың құнның себеп.					сомасы			
есептен есептен тері								
шығары. шығары.								
луы луы								

10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17

Басшы

(аты-жөні)

(қолы)

Бас бухгалтер

(аты-жөні)

(қолы)

"23 "Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі"
бухгалтерлік есептің
стандартын бекіту туралы"
Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
міндетін атқарушының
2004 жылғы 20 ақпандағы
N 84 бұйрығымен
бекітілген

23 "Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі

және
19-қосымша

есептілігі"

БЕС - ке

ұ й ы м

В-16

Амортизациялық аударымдарды есепке алу тізімдемесі

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің түрлері		Есепті кезең аяғындағы қалдық		Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің тозуы (амортизация) (11 және 13 бөлімшелерінің шоттар кредиті)		есептеу сомасы		дебеттеле. тін шот		9						
		саны		негізгі құрал. құны		жыл. ай. есепті есепті ағымдағы		жыл. жылдың		1 күніне						
						де дың		б а с ы .								
						н а н										
1		2		3		4		5		6		7		8		9

Басшы _____
(аты-жөні) (қолы)
Бас бухгалтер _____
(аты-жөні) (қолы)
"23 "Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі"
бухгалтерлік есептің
стандартын бекіту туралы"
Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
міндетін атқарушының
2004 жылғы 20 ақпандағы
N 84 бұйрығымен
бекітілген

23 "Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі" БЕС-ке
 20-қосымша

Ұ Й ы М

B-17

Сатып алушылармен және тапсырыс берушілермен есеп айырысуларды есепке алу тізімдемесі

р Шот-фак. Сатып Сату Атауы Ұсынылған   Төлем (301 Сатыл.
/ тураның, алушы құны бойынша шоттар   кредит шотынан   ған
р орындал. (тап. бой. өнім.   бойынша   дебет шоттарына) тауар.
N ған сырыс ынша дердің   сомасы _____ лардың,
жұмыс   шы) ____ саны (301 дебе. тапсырма коррес. орын.
актіле.   қал. (орын. тін шот. _____ понден. далған
рінің N   дық далған   тардың   күні со. циялық жұмыс.
жұмыс.   кредиті. N   ма. шот тардың
тардың) не)   сы   сату
көлемі)   құны
_____ _____   бойынша
701 633   _____
қалдық

1| 2 | 3 | 4 |5|6|7|8| 9 | 10|11|12| 13 | 14| 15 | 16

Басшы

(аты-жөні)

(қолы)

Бас бухгалтер

(аты-жөні)

(қолы)

"23 "Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі"

бухгалтерлік есептің
 стандартын бекіту туралы"
 Қазақстан Республикасы
 Қаржы министрінің
 міндетін атқарушының

2004 жылғы 20 ақпандағы
 N 84 бұйрығымен
 бекітілген

23 "Шағын кәсіпкерлік
 субъектілерінің есебі
 және есептілігі" БЕС-ке
 21-қосымша

 ұ й ы м

B-18

Қаржы инвестицияларын есепке алу
тізімдемесі

р	Бағалы		Есепті		Бағалы қағаздар қозғалысы							
/	қағаз		кезең		(40 кіші бөлімінің шоттары)							
р	дардың		басын.		-----							
N	түрлері		дағы		Шоттар кредитіне шоттың				Кредит шотынан			
	бойынша		қалдық		дебеті бойынша (түсті)				843 дебет			
	атауы								шотына(түсті)			
					N				N			
					-----				-----			
					саны со. күні са. сатып күні са. сатып күні саны сатып							
			ма.		ны алыну		ны алыну		алу			
			сы		құны		құны		құны			

1| 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13

А к ц и я л а р
 О б л и г а ц и я л а р
 Ө з г е л е р і

та б л и ц а н ы ң

ж а л ғ а с ы

Е с е п т і
 к е з е ң

а я ғ ы н д а ғ ы

қ а л д ы қ

с а н ы | с о м а с ы |

-----
1 4 | 1 5

Басшы _____
(аты-жөні) (қолы)
Бас бухгалтер _____
(аты-жөні) (қолы)

" 23 " Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі "
бухгалтерлік есептің
стандартын бекіту туралы "
Қазақстан Республикасы
Қаржы министрінің
міндетін атқарушының
2004 жылғы 20 ақпандағы
N 84 бұйрығымен
бекітілген

23 " Шағын кәсіпкерлік
субъектілерінің есебі
және есептілігі " БЕС - ке
22-қосымша

ұ й ы м
В-19
----- 20 ----- ЖЫЛҒЫ

Жиынтық тізімдеме
Ұйым _____
Сала (қызмет түрі) _____
Өлшем бірлігі: теңге _____
Мекен-жайы: _____
Банк мекемелерінде ашылған есептік және өзге шоттардың нөмері

Кірістер (шоттар бойынша)	Шығыстар (шоттар бойынша)	Таза кіріс (шығын)
---------------------------	---------------------------	--------------------

Кірістер жиыны						Шығыстар жиыны						Есепті кезеңде		Жыл басынан бастап		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	

Басшы

(аты-жөні)

(қолы)

Бас бухгалтер

(аты-жөні)

(қолы)

" 23 " Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі және есептілігі" бухгалтерлік есептің стандартын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің міндетін атқарушының 2004 жылғы 20 ақпандағы N 84 бұйрығымен бекітілген

23 " Шағын кәсіпкерлік субъектілерінің есебі

және есептілігі" БЕС - ке

24-қосымша

Кітаптар мен тізімдемелерді толтыру тәртібі

Қосылған құн салығын төлеушілер болып табылмайтын жеке кәсіпкерлер үшін кірістерді есепке алу кітабы

1. Кітапты толтыру:

күн сайын, соңғы жұмыс күніне қорытынды жүргізе отырып, хронологиялық тәртіппен;

қолма-қол ақшамен және қолма-қол ақшасыз жолмен жүргізілген барлық

операцияларды, оның ішінде баспа-бас айырбас операцияларды, консигнацияға тауарды қабылдап алу-беру бойынша операцияларды және т.б. қоса алғанда, тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді сату жөніндегі операциялар көрсетіледі;
о т ы р ы п ;

жеке кәсіпкерде бар операциялар бойынша көзделген тізімдемелерді ғана п а й д а л а н а
о т ы р ы п ;

бірнеше фискальдық жады бар кассалық-бақылау машиналары (бұдан әрі - ФЖ бар КБМ) болған кезде - қолма-қол ақшаны есепке алу кітабында көрсетілген және ФЖ бар КБМ арқылы жүргізілген суммарлық айналымдар бойынша бір жолмен жүргізіледі.

2. Кітап титулдық беттен, төлем көзінде салық салынбайтын кірістерді есепке алу тізімдемесінен және (немесе) төлем көзінде салық салынатын кірістерді есепке алу тізімдемесінен тұрады.

3. Титулдық бетті толтыру тәртібі.

Титулдық бетте кәсіпкер туралы деректер толтырылады:

кәсіпкердің тегі, аты, әкесінің аты;

фирмалық атауы;

салық төлеушінің тіркелу нөмірі;

кәсіпкердің тіркелуі туралы куәлік (сериясы, нөмірі, беру күні);

мекен-жайы және телефоны;

қосылған құн салығы бойынша тіркеуге қойылуы туралы куәлігі (қосылған құн салығы бойынша тіркеуге тұрған кәсіпкер ғана толтырады);

банктік деректемелері (банкте шоты бар кәсіпкер ғана толтырады);

қызметінің басталу және аяқталу күні.

4. Қосылған құн салығын төлеушілер болып табылмайтын жеке кәсіпкерлер үшін төлем көзінен салық салынбайтын кірістерді есепке алу тізімдемесін толтыру тәртібі.

1 "Күні" бағаны бойынша - кірісті алу күні көрсетіледі.

2 "Операциялардың атауы" бағаны бойынша - қолма-қол ақшамен және (немесе) қолма-қол ақшасыз есеп айырысу арқылы жүргізілген операциялардың атауы (баспа-бас айырбас операцияларды, консигнацияға тауарды қабылдап алу-беру бойынша операцияларды қоса алғанда, бақылау чектері және (немесе) банктік көшірмелер бойынша (бастапқы бухгалтерлік құжаттар (жөнелтпе құжаттар, шот-фактуралар бойынша).

3 "Сомасы" бағаны бойынша - сатудан ақшалай көрсеткіште алынған және (немесе) алуға жататын кірістердің сомасы көрсетіледі.

5. Қосылған құн салығын төлеуші болып табылмайтын жеке кәсіпкерлер үшін төлем көзінен алынатын кірістерді есепке алу тізімдемесін толтыру тәртібі.

1 "Күні" бағаны бойынша - жүргізілген операциялардың күні көрсетіледі.

2 "Кіріс (айналым) сомасы" бағаны бойынша - тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сатудан түсетін кіріс сомасы көрсетіледі.

3 "Төлем көзінен ұсталатын жеке табыс салығының сомасы" бағаны бойынша - біржолғы талонның сомасы көрсетіледі.

4 "Құжаттың N және күні" бағаны бойынша - біржолғы талонның сериясы, нөмірі және берілген күні көрсетіледі.

Қосылған құн салығын төлеушілер болып табылатын жеке кәсіпкерлер үшін кірістерді есепке алу кітабы

1. Кітапты толтыру :

күн сайын, соңғы жұмыс күніне қорытынды жүргізе отырып, хронологиялық тәртіппен ;

қолма-қол ақшамен және қолма-қол ақшасыз жолмен жүргізілген барлық операцияларды, оның ішінде баспа-бас айырбас операцияларды, консигнацияға тауарды қабылдап алу-беру бойынша операцияларды және т.б. қоса алғанда, тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді сату жөніндегі операциялар көрсетілетінін отырып ;

жеке кәсіпкерде бар операциялар бойынша көзделген тізімдемелерді ғана пайдалана отырып ;

бірнеше ФЖ бар КБМ болған кезде - қолма-қол ақшаны есепке алу кітабында көрсетілген және ФЖ бар КБМ арқылы жүргізілген суммарлық айналымдар бойынша бір жолмен жүргізіледі.

2. Кітап титулдық беттен, төлем көзінде салық салынбайтын кірістерді есепке алу тізімдемесінен және (немесе) төлем көзінде салық салынатын кірістерді есепке алу тізімдемесінен тұрады.

3. Титулдық бетті толтыру тәртібі.

Титулдық бетте кәсіпкер туралы деректер толтырылады:

кәсіпкердің тегі, аты, әкесінің аты;

фирмалық атауы ;

салық төлеушінің тіркелу нөмірі;

кәсіпкердің тіркелуі туралы куәлік (сериясы, нөмірі, беру күні);

мекен-жайы және телефоны;

қосылған құн салығы бойынша тіркеуге қойылуы туралы куәлігі (қосылған құн салығы бойынша тіркеуге тұрған кәсіпкер ғана толтырады);

банктік деректемелері (банкте шоты бар кәсіпкер ғана толтырады);

қызметінің басталу және аяқталу күні.

4. Қосылған құн салығын төлеушілер болып табылмайтын жеке кәсіпкерлер үшін төлем көзінен салық салынбайтын кірістерді есепке алу тізімдемесін толтыру тәртібі .

1 "Күні" бағаны бойынша - кірісті алу күні көрсетіледі.

2 "Операциялардың атауы" бағаны бойынша - қолма-қол ақшамен және (немесе) қолма-қол ақшасыз есеп айырысу арқылы жүргізілген операциялардың атауы (баспа-бас айырбас операцияларды, консигнацияға тауарды қабылдап алу-беру бойынша операцияларды қоса алғанда, бақылау чектері және (немесе) банктік көшірмелер бойынша (бастапқы бухгалтерлік құжаттар (жөнелтпе құжаттар, шот-фактуралар бойынша).

3 "Жалпы сомасы" бағаны бойынша - сатудан ақшалай көрсеткіште алынған және (немесе) алуға жататын кірістердің сомасы көрсетіледі.

4 "Қосылған құн салығы салынбайтын айналым" бағаны бойынша - қосылған құн салығы салынбайтын тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сату бойынша айналымдар көрсетіледі.

5 "Қосылған құн салығының сомасы" бағаны бойынша - тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сатудан түскен айналым бойынша есептелген салық сомасы көрсетіледі.

6 "Операциялардың атауы" бағаны бойынша - тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сатып алу жөніндегі операциялар көрсетіледі.

7 "Қосылған құн салығынсыз құны" бағаны бойынша жеке кәсіпкер сатып алған және кәсіпкерлік қызметпен байланысты қосылған құн салығынсыз тауарлардың (жұмыстардың, қызметтердің) құны көрсетіледі.

8 "Қосылған құн салығының сомасы" бағаны бойынша - берушілер берген шот-фактуралар (бақылау чектері) бойынша айналымдар бойынша салық сомасы көрсетіледі.

5. Қосылған құн салығын төлеуші болып табылатын жеке кәсіпкерлер үшін төлем көзінен алынатын кірістерді есепке алу тізімдемесін толтыру тәртібі.

1 "Күні" бағаны бойынша - жүргізілген операциялардың күні көрсетіледі.

2 "Кіріс (айналым) сомасы" бағаны бойынша - тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сатудан түсетін кіріс сомасы көрсетіледі.

3 "Оның ішінде қосылған құн салығы" бағаны бойынша - беруші төлеген немесе төлеуге жататын тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) сатудан түскен айналымдар бойынша есептелген салық сомасы көрсетіледі.

4 "Төлем көзінен ұсталған жеке кіріс салығының сомасы" бағаны бойынша - біржолғы талонның құны көрсетіледі.

5 "Құжаттың N және күні" бағаны бойынша - біржолғы талонның сериясы, нөмірі және берілген күні көрсетіледі.

Тауарлық-материалдық қорларды есепке алу тізімдемесі (В-1)

В-1 нысаны бойынша тізімдеме тауарлық-материалдық қорларды есептеуге арналған.

Тауарлық-материалдық қорларды есептеу тізімдемесі есепті кезеңде ашылады және материалдық жауапты тұлғалар есепті кезеңде олар бойынша қозғалыс

болуына немесе болмауына қарамастан қорлардың барлық түрлері бөлінісінде материалдар мен тауарлар бойынша жеке-жеке жүргізіледі.

Материалдар мен тауарлардың құны берушілердің есеп айырысу құжаттарында көрсетілген сатып алуға арналған шығындар, көлік шығыстары, үстемеақылар негізге алына отырып, анықталады және көрсетіледі.

"Түскені" бағанында олардың саны мен құны көрсетіле отырып, материалдар мен тауарлардың түсуі көрсетіледі.

"Жұмсалғаны" бағанына олардың саны мен құны көрсетіле отырып, шығаруға немесе сатуға материалдарды, тауарларды жіберу туралы деректер е н г і з і л е д і .

Есепті кезеңнің соңында тізімдемеде кейіннен В-6 нысаны бойынша жиынтық тізімдемеге ауыстырылатын есепті кезеңнің аяғындағы сальдо және келесі есепті кезеңге ашылған тізімдеме шығарылады.

Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің қозғалысын есепке алу тізімдемесі (В-2)

В-2 нысаны бойынша тізімдеме негізгі құралдар (бұдан әрі - НК) мен материалдық емес активтердің бар-жоғын және қозғалысын есепке алуға арналған .

Негізгі құралдар бойынша деректер жеке-жеке әрбір объект бойынша позициялық тәсілмен мынадай сыныптама бөлінісінде тізімдемеге жазылады:

ж е р ;
ғимараттар мен үй-жайлар ;
машиналар мен жабдықтар, табыстау қондырғылары;
к ө л і к қ ұ р а л д а р ы ;
б а с қ а л а р .

Тізімдеме асыра бағалаулар және материалдық емес активтер ескеріле отырып, негізгі қаражат қозғалысы болған кезде, бірақ жылына бір реттен аспай толтырылады. Негізгі қаражатты іште ауыстыру тізімдемеде көрсетілмейді.

Кәсіпкерде негізгі қаражат объектілерінің елеулі саны болған кезде ол N НК-5 "Негізгі құралдарды есепке алудың түгендеу карточкасы", НК-6 "Негізгі құралдарды есепке алу жөніндегі түгендеу карточкаларының тізімдемесі", НК-7 "Негізгі құралдардың қозғалысын есепке алу карточкасы", НК-9 "Негізгі құралдарды түгендеу тізімі" (олардың пайдалану орны бойынша) бастапқы нысандарын пайдалана отырып, есеп жүргізе алады. Карточкалардың қорытынды деректерінің негізінде тізімдемеде В-2 нысаны бойынша негізгі қаражаттың қозғалысына жиынтық есеп жүргізіледі.

Есепті кезеңнің аяғында тізімдемеде есепті кезеңнің аяғына кейіннен В-6 нысаны бойынша жиынтық тізімдемеге және келесі есеп кезеңіне ашылатын тізімдемеге көшірілетін сальдо шығарылады.

Амортизациялық есептеулердің нысанын (В-3) есептеу тізімдемесі

В-3 нысаны бойынша тізімдеме негізгі қаражат және материалдық емес активтер бойынша амортизациялық есептеулердің есептелген сомасына арналған .

Амортизацияның есептелген сомасы әрбір негізгі қаражат объектісі бойынша есепті кезеңнің аяғына негізгі қаражат пен материалдық емес активтердің (В-2 нысаны бойынша тізімдеме) және амортизациялық есептеулердің құны туралы деректер негізге алына отырып салық заңнамасында қолданылатын әдістер мен ережелерге сәйкес анықталатын амортизациялық есептеулердің сомасын қ о с п а ғ а н д а , а н ы қ т а л а д ы .

6-8-бағандар негізгі қаражат және материалдық емес активтер бойынша олардың пайдалану мерзімінен бастап негізгі қаражат пен материалдық емес активтер бойынша жинақталған тозу сомасын көрсетуге арналған.

Тізімдеменің В-3 нысаны бойынша деректері В-2 нысаны бойынша тізімдемені толтырған кезде пайдаланылады.

Берушілермен есеп айырысуларды есепке алу тізімдемесі (В-4)

В-4 нысаны бойынша тізімдеме берушілермен (мердігерлермен) есеп айырысуларды есепке алуға арналған.

Тізімдеме кәсіпкер берешегінің қалдықтарын тізімдемеден өткен есеп кезеңіне берушілер (мердігерлер) бөлінісінде ауыстыру жолымен ашылады.

6-8 "Төлеуге қабылданғаны" бағандары бойынша тізімдемеге жазылым орындалған жұмыстар мен қызметтер, сондай-ақ алынған тауарлық-материалдық қорлар үшін берушілер (мердігерлер) шоттарының деректері негізінде ж ү р г і з і л е д і .

10-13 "Төленгені" бағаны бойынша берушілердің (мердігерлердің) шоттарына ақы төлеу бойынша операциялар көрсетіледі.

Есепті кезеңнің аяғында төленбей қалған сома берушілердің (мердігерлердің) әрбір шоттары бойынша жеке-жеке есептеледі және 15 "Есепті кезеңнің аяғына төленбеген шоттар бойынша қалдығы" бағанына енгізіледі.

Есепті кезеңнің аяғында тізімдемеде кейіннен В-6 нысаны бойынша жиынтық тізімдемеге және келесі есепті кезеңге ашылатын тізімдемеге ауыстырылатын есепті кезеңінің аяғына сальдо шығарылады.

Сатып алушылармен және тапсырыс берушілермен есеп айырысуларды есепке алу тізімдемесі (В-5)

В-5 нысаны бойынша тізімдеме кәсіпкердің сатып алушылармен және тапсырыс берушілермен сатылған айналымнан тыс активтері, тауарлық-материалдық қорлары үшін есеп айырысуларын есепке алуға арналған.

Активтерді тиеу немесе сатып алушыға (тапсырыс берушіге) жіберу кезінде тізімдемелерде жазылымдар әрбір сатып алушы (тапсырыс беруші) бойынша жүргізіледі.

Сатып алушылар (тапсырыс берушілер) берешектерінің қалдықтары есепті кезеңнің басына тиісті тізімдемеден келесі есепті кезеңге ауыстырылады.

5-8-бағандарда бұйымдардың атаулары мен топтары бойынша сатылған активтердің сандық деректері көрсетіледі. "Ұсынылған шоттар бойынша сомасы" бөліміне (9-11-бағандар) сатып алушыларға ұсынылған шоттар бойынша сома енгізіледі. Бұл ретте жанама салықтардың сомасы (ҚҚС және акциздер) және активтерді сатудан түскен кіріс сомасы жеке-жеке көрсетіледі.

Ұсынылған шот-фактураларға ақы төлеу бойынша операциялар банк көшірмелерінің, кассалық ордерлердің немесе басқа да ақшалай құжаттардың негізінде "Ақы төлеу" (12-15-бағандар) бөлімінде көрсетіледі.

Есепті кезеңнің аяғында тізімдемеде кейіннен В-7 нысаны бойынша жиынтық тізімдемеге және келесі есепті кезеңге ашылатын тізімдемеге ауыстырылатын есепті кезеңінің аяғына сальдо шығарылады.

Жиынтық тізімдеме (В-6)

В-6 нысаны бойынша жиынтық тізімдеме қолданылатын тізімдемелерде нәтижелерді қорытындылауға арналған.

Жиынтық тізімдеме әрбір есепті кезеңге кәсіпкер қолданатын барлық тізімдемелерді сальдосын ауыстыру жолымен ашылады.

1-2-бағандарда кәсіпкер есепті кезеңде пайдаланатын тізімдемелердің нөмірі мен атауы жазылады.

3-бағанда тізімдеменің негізінде есепті кезеңнің соңында сальдо көрсетіледі.

Еңбек ақы төлеу жөніндегі есептеу-төлеу тізімдемесі (В-7)

Еңбек ақы төлеу жөніндегі есептеу-төлеу тізімдемесі жалдамалы қызметкерлердің еңбегін пайдаланатын кәсіпкерлер, сондай-ақ шаруашылық операцияларын есепке алу кітабының негізінде бухгалтерлік есепті жүргізуді жүзеге асыратын заңды тұлғалар қолданады. Есеп айырысу тізімдемесі қызметкерлермен еңбек ақы төлеу жөніндегі есеп айырысуларды есепке алу үшін, сондай-ақ белгіленген тәртіппен қызметкерлердің еңбек ақы төлеу сомасынан міндетті жарналар мен аударымдардың сомаларын анықтау үшін арналды. Есептеу-төлеу тізімдемесі шағын кәсіпкерлік субъектісінің қызметкерлеріне жалақыны беруді ресімдеу үшін арналды. "Есептелгені" деген бағанда қызметкерлерге орындалған жұмыс үшін еңбек ақы төлеу жөніндегі есептелген сомалар көрсетіледі және "Ұсталғаны" деген бағанда еңбек ақы төлеу жөніндегі

есептелген соманың ұсталуы (Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес міндетті зейнетақы жарналарының және басқаның жеке тұлғаларынан жеке табыс салығы) бір уақыты көрсетіледі.

Ақшаны есепке алу тізімдемесі (В-8)

В-8 нысаны бойынша тізімдеме 41 "Жолдағы ақшалар", 42 "Аккредитивтердегі, чектердегі, карт-шоттардағы және басқа да банктердегі шоттардағы ақшалар", 43 "Шетелдік валютадағы ағымдағы, корреспонденттік шоттардағы ақшалар", 44 "Ұлттық валютадағы ағымдағы, корреспонденттік шоттардағы ақшалар", 45 "Кассадағы қолма-қол ақша" бөлімшелерінің бухгалтерлік шоттарында көрсетілетін операцияларды есепке алуға арналды.

Тізімдемедегі кассадағы қолма-қол ақшаны есепке алу жөніндегі жазбалар кассалық операциялар туралы есептің негізінде жүргізіледі.

Ақшаны қабылдау және беру, кіріс және шығыс құжаттарын ресімдеу, кассалық кітапты жүргізу және кассалық операциялар туралы есепті жасау жалпы тәртіппен жүзеге асырылады.

Тізімдемедегі банктегі есеп айырысу шоты және басқа да шоттар жөніндегі ақшаны есепке алу жөніндегі жазбалар банк көшірмелерінің және оларға қоса берілген құжаттардың негізінде жүргізіледі.

"Күні" деген тізімдеменің бағаны есепті кезеңнің ішінде банк көшірмелерінің бастапқы және түпкілікті күндерін көрсету үшін арналды.

"Операцияларды ұстау" бағаны касса және банктік шоттар арқылы жүргізілген шаруашылық операцияларын тіркеу үшін арналды.

Есепті кезеңнің соңында тізімдемеде есепті кезеңнің соңына сальдо шығарылады, содан кейін В-19 нысанының жиынтық тізімдемесіне және келесі есепті кезеңде ашылатын тізімдемеге ауыстырылады.

Есеп айырысуды берушілермен есепке алу тізімдемесі (В-9)

В-9 нысаны бойынша тізімдеме 671 "Ақы төлеуге арналған шоттар" шотында ескерілген берушілермен (мердігерлермен) есеп айырысуларды есепке алу үшін а р н а л д ы .

Тізімдеме өткен есепті кезең үшін тізімдемеден берушілер (мердігерлер) шотының бөлінісінде субъект берешегінің қалдықтарын ауыстыру арқылы а ш ы л а д ы .

Тізімдемедегі 671 "Ақы төлеуге арналған шоттар" (6-8 бағандар) шотының кредиті жөніндегі жазбалар орындалған жұмыстар мен қызметтер үшін, сондай-ақ алынған тауарлы-материалдық қорлар үшін берушілер (мердігерлер) шоттары деректерінің негізінде жүргізіледі.

671 "Ақы төлеуге арналған шоттар" шотының дебеті бойынша (10-13 бағандар) (42 "Аккредитивтердегі, чектердегі, карт-шоттардағы және басқа да

банктердегі шоттардағы ақшалар", 43 "Шетел валютасындағы ағымдағы, корреспонденттік шоттардағы ақшалар", 44 "Ұлттық валютадағы ағымдағы, корреспонденттік шоттардағы ақшалар", 45 "Кассадағы қолма-қол ақша" бөлімшелері шоттарының кредиті) берушілер (мердігерлер) шоттарын төлеу жөніндегі, сондай-ақ 33 "Өзге де дебиторлық берешек" бөлімшесінің шоттарында ескерілген сомаларды есепке алу жөніндегі операциялар көрсетіледі.

Есепті кезеңнің соңында төленбей қалған сомалар берушілердің (мердігерлердің) әрбір шоты бойынша жеке есептеледі және 15 "Есепті кезеңнің соңында төленбеген шоттар бойынша қалдық" бағанына енгізіледі.

Есепті тұлғалармен есеп айырысуды есепке алу тізімдемесі (В-10)

В-10 нысаны бойынша тізімдеме 333 "Қызметкерлердің және басқа да тұлғалардың берешегі" шотында көрсетілген қызметкерлер мен басқа да тұлғалардың берешегі бойынша операцияларды есепке алу арналды.

Тізімдеме өткен есепті кезең үшін тізімдемеден алынған берешектің туындау күнін көрсете отырып қызметкерлер және басқа да тұлғалар берешегінің қалдықтарын ауыстыру жолымен ашылады.

Ағымдағы есепті кезеңде берілген аванстар, артық шығысты өтеу сомалары (берілген авансқа қарсы), қызметкерлерге берілген кредиттер хат-хабарда 42 " Аккредитивтердегі, чектердегі, карт-шоттардағы және басқа да банктердегі шоттардағы ақшалар", 43 "Шетел валютасындағы ағымдағы, корреспонденттік шоттардағы ақшалар", 44 "Ұлттық валютадағы ағымдағы, корреспонденттік шоттардағы ақшалар", 45 "Кассадағы қолма-қол ақша" бөлімшелері шоттарының кредитімен 333 "Қызметкерлердің және басқа да тұлғалардың берешегі" шотының (4-7-бағанның) дебеті бойынша көрсетіледі.

9-11-бағандарда тиісті шоттарға сәйкес хат-хабарларда пайдаланылмаған аванстарды, берілген кредиттерді және жұмсалған есепті сомаларды қайтару сомасына 333 "Қызметкерлердің және басқа да тұлғалардың берешегі" шотының кредиті бойынша операциялар көрсетіледі.

Есепті тұлғалардың бөлінісіндегі есепті кезеңнің соңындағы қалдықтар 13 " Берешектің қалдығы" бағанына есептеледі және енгізіледі.

Есепті кезеңнің соңында кредит қалдығын алған жағдайда берешектің пайда болған сомасын 687 "Өзгелері" шотына ауыстыру қажет.

Тауарлы-материалдық қорларды есепке алу тізімдемесі (В-11)

В-11 нысаны жөніндегі тізімдеме II "Тауарлы-материалдық қорлар" бөлімінің шоттарында көрсетілген тауарлы-материалдық қорлардың талдамалы және синтетикалық есебі үшін арналды.

Тізімдеме есепті кезеңде ашылады және есепті кезеңде олар бойынша

қозғалыстың болғанына немесе болмағанына қарамастан қорлардың барлық түрлерінің бөлінісінде материалдар мен тауарлар бойынша материалды жауапты тұлғалар (немесе бухгалтерияда) бөлек жүргізеді.

Екі және одан көп материалдық жауапты тұлғалар болған кезде, В-11 нысаны бойынша тізімдемені қолдана отырып тауарлық-материалдық қорларды есепке алу жүргізіледі, бухгалтерияда көрсетілген тізімдеменің негізінде тұтастай алғанда субъект бойынша есепті кезеңде қорлардың болуы және оның қозғалысының жиынтық есебі үшін осы нысан бойынша тізімдеме жасалады.

Материалдар мен тауарлардың құны берушілердің есеп айырысу құжаттарында көрсетілген көліктік шығыстарды, үстемеақыларды сатып алуға арналған шығындардың нәтижесінде тізімдемеде белгіленеді және көрсетіледі.

II "Тауарлы-материалдық қорлар" бөлімі шоттарының дебеті жөніндегі тізімдемеде хат-хабарлар шоттарының бөлінісінде олардың саны мен құнын көрсете отырып материалдар мен тауарлардың түсуі (687 "Өзгелері" шотының 67 "Берушілермен және мердігерлермен есеп айырысу" бөлімшесінің ақшасын есепке алу) көрсетіледі.

Шоттың кредиті бойынша (900 "Негізгі өндіріс", 801 "Іске асырылған дайын өнімнің (тауарлардың, жұмыстардың, қызметтердің) өзіндік құны, 811 "Дайын өнімді (тауарларды, жұмыстарды, қызметтерді) іске асыру жөніндегі шығыстар" және басқа да) хат-хабарлар шоттарының бөлінісінде олардың саны мен құнын көрсете отырып шығаруға және сатуға материалдар мен тауарларды босату туралы деректер енгізіледі.

Есепті кезеңнің соңында тізімдемеде есепті кезеңнің соңында сальдо шығарылады, содан кейін В-19 нысанының Жиынтық тізімдемесіне және келесі есепті кезеңде ашылатын тізімдемеге ауыстырылады.

Еңбек ақыны есепке алудың тізімдемесі (В-12)

В-12 нысаны бойынша тізімдеме 681 "Персоналмен еңбекақы төлеу бойынша есеп айырысу" шотында ескерілетін субъектінің қызметкерлерімен есеп айырысуды есепке алу үшін арналды.

Тізімдеме өткен есепті кезең үшін тізімдемеден алынатын қызметкерлердің депозитке салынған жалақысы бойынша субъектінің берешегін ауыстыру жолымен ашылады.

681 "Персоналмен еңбекақы төлеу бойынша есеп айырысу" (4-6-бағандар) шотының кредиті бойынша тізімдемеде субъект қабылдаған еңбек ақы жүйесінің және нысандарының нәтижесінде есептелген орындалған жұмысы үшін қызметкерлерге (штатта тұрған және тұрмаған) еңбек ақы (сыйлықты қоса алғанда) жөніндегі есептелген сомалар көрсетіледі. Жалақы тізімдемеде қызметкерлердің санаттары, есепке алу объектілері, өндіріс түрлері бойынша топтастырылады.

Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес қызметкерлердің еңбек ақысын төлеу жөніндегі есептелген сомадан барлық ұстаулардың есебі бір уақытта (7-8-бағандар) жүргізіледі және қызметкерлердің қолына беруге тиесілі сома (9-баған) анықталады.

Есепті кезеңнің соңында еңбек ақы төлеу жөніндегі берілмеген сомалар 12 "Есепті кезеңнің соңындағы берешектің қалдығы" бағанына енгізіледі.

В-12 нысаны жөніндегі тізімдеме сондай-ақ белгіленген тәртіппен Зейнетақыны төлеу жөніндегі мемлекеттік орталыққа қызметкерлердің еңбек ақысын төлеу сомасынан міндетті жарналар мен аударымдардың сомасы белгіленеді.

Осы тізімдеменің негізінде "Есепті кезеңнің шығындарын есепке алу" В-14 нысаны жөніндегі тізімдемеде 65 "Кепілдіктер және шартты міндеттемелер" бөлімшесі шотының кредиті жөніндегі айналымдар көрсетіледі.

Есеп айырысулар мен өзге де операцияларды есепке алудың тізімдемесі (В-13)

В-13 нысаны жөніндегі тізімдеме V "Меншікті капитал" бөлімінің және 33 "Өзге де дебиторлық берешек", 34 "Болашақ кезеңдердің шығыстары", 35 "Берілген аванстар", 60 "Қарыздар", 61 "Болашақ кезеңдердің кірістері", 62 "Қатысушылардың дивидендтері мен кірістері бойынша есеп айырысулар", 63 "Бюджетпен есеп айырысулар", 66 "Алынған аванстар", 68 "Өзге де кредиторлық берешек және есептеулер" (681 "Персоналмен еңбекақы төлеу бойынша есеп айырысу" қоспағанда), 85 "Корпоративтік табыс салығы жөніндегі шығыстар" бөлімшелерінің шоттарында ескерілетін операцияларды есепке алу үшін арналды.

Бірнеше бухгалтерлік шоттарда ескерілетін операцияларды көрсету үшін тізімдеменің бір бланкін пайдаланған кезде тізімдемеде олардың әрқайсысына қажетті жолдар саны белгіленеді және "Негіздеме" бағанында шоттың нөмірі және оның атауы жазылады.

Шоттарды активті және пассивтіге бөлудің нәтижесінде тізімдемені ашқан кезде пассивті шоттар бойынша есепті кезеңнің басындағы қалдықтар кредиттелген, ал активті шоттар бойынша дебеттелген болатынын ескеру қажет.

Есепті кезеңнің шығындарын есепке алу тізімдемесі (В-14)

В-14 нысаны жөніндегі тізімдеме тауарларды (жұмыстарды, қызметтерді) өндіруге арналған шығындарды, кезең шығыстарын және аяқталмаған құрылыс жөніндегі шығыстарды есепке алу үшін арналды.

Тізімдеменің 2-9-бағандары басқа тізімдемеде ұсталатын деректердің негізінде толтырылады. Мысалы, В-10 нысаны жөніндегі тізімдемеде есепті тұлғалардың шығыстары, В-9 нысаны жөніндегі тізімдемеде коммуналдық

қызметтер көрсету жөніндегі бөгде ұйымдар қызметінің құны және т.б. Есепті кезең шығындарының жалпы сомасының есебі 10 "Шығындардың жиыны" бағанында жүргізіледі.

Айдың басындағы аяқталмаған өндірістің қалдықтары (11-баған) өткен есепті кезең үшін В-13 нысан жөніндегі тізімдеменің тиісті деректеріне сәйкес тізімдемеде көрсетіледі, ал есепті кезеңнің соңындағы қалдық (12-баған) аяқталмаған өндірістің түгендеу актілері бойынша анықталады.

Өнімдердің (жұмыстардың, қызметтердің) есепті кезеңінде шығарылған іс жүзіндегі өзіндік құнын анықтау үшін 10 "Шығындардың жиыны" бағанында көрсетілген сомаға есепті кезеңнің басындағы аяқталмаған өндіріс қалдығының сомасы қосылады және есепті кезеңнің соңындағы аяқталмаған өндіріс қалдығының сомасы алынады. Бұл ретте кезең шығыстарына жататын шығындар жалпы белгіленген тәртіппен есепті жылдың соңында есептен шығарылатынын, ал құрылыс объектілері бойынша шығыстар 126 "Аяқталмаған құрылыс" шотындағы алдын-ала жиналатынын және содан кейін пайдалануға қабылдау актісінің негізінде негізгі қаражат және материалдық емес активтерінің қозғалысын есепке алу тізімдемесіне (В-15) ауыстырылатынын ескеру қажет.

Негізгі қаражат және материалдық емес активтердің қозғалыс тізімдемесі (В-15)

В-15 нысаны жөніндегі тізімдеме 10 "Материалдық емес активтер", 12 "Негізгі қаражат" бөлімшелерінің шоттарында ескерілетін негізгі қаражат және материалдық емес активтердің болуын және қозғалысын есепке алу үшін арналады.

Негізгі қаражат жөніндегі деректер тізімдемеде позициялы тәсілмен әрбір объекті бойынша мынадай сыныптамааның бөлінісінде жеке жазылады:

ж е р ;
ғ и м а р а т және ү й - ж а й ;
машиналар және жабдықтар, өткізу қондырғылары;
к ө л і к т і к құ р а л д а р ;
ө з г е д е .

Тізімдеме қайта бағалауды ескере отырып негізгі құралдар және материалдық емес активтер қозғалысының болуы кезінде толтырылады, бірақ жылына бір реттен жиі емес. Тізімдемеде субъектінің ішінде негізгі құралдарды ауыстыру көрсетілмейді.

Субъектіде негізгі құралдар объектілерінің елеулі саны болған кезде ол N НҚ-5 "Негізгі құралдарды есепке алудың түгендеу карточкасы", НҚ-6 "Негізгі құралдарды есепке алу жөніндегі түгендеу карточкаларының тізімдемесі", НҚ-7 "Негізгі қаражат қозғалысын есепке алу карточкасы", НҚ-9 "Негізгі құралдарды түгендеу тізімі" (олардың пайдаланымда болу орны бойынша) бастапқы

нысандарын пайдалана отырып есеп жүргізе алады. Карточкалардың қорытынды деректерінің негізінде В-15 нысаны жөніндегі тізімдеме негізгі құралдардың қозғалысын жиынтық есепке алу жүргізіледі.

Амортизациялық аударымдарды есепке алу тізімдемесі (В-16)

В-16 нысаны жөніндегі тізімдеме 11 "Материалдық емес активтерді амортизациялау" және 13 "Негізгі құралдардың тозуы" бөлімшелерінің шоттарында ескерілетін негізгі құралдар және материалдық емес активтер бойынша амортизациялық аударымдардың есептелген сомаларын есепке алу үшін арналды.

Амортизацияның есептелген сомасы есепті кезеңнің соңындағы (В-15 нысаны жөніндегі тізімдеме) негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің және амортизациялық аударым нормаларының құны туралы деректердің нәтижесінде негізгі құралдың (салық заңнамасында қолданылатын әдіс және ережеге сәйкес анықталатын амортизациялық аударым сомаларын қоспағанда) әрбір объектісі бойынша анықталады.

6-8-бағандар негізгі құралдар және материалдық емес активтер бойынша оларды пайдалану мерзімінен бастап жинақталған тозу (амортизация) сомаларын көрсету үшін арналды.

В-16 тізімдемесінің деректері В-14 нысаны жөніндегі тізімдемені және В-15 нысаны жөніндегі тізімдемені толтыру кезінде пайдаланылады.

Сатып алушылар мен тапсырысшылармен есеп айырысуларды есепке алу тізімдемесі (В-17)

В-17 нысаны жөніндегі тізімдеме 30 "Сатып алушылар мен тапсырысшылардың берешегі" бөлімшесінің шоттарында ескерілетін сатылған айналымнан тыс активтер, қаржылық инвестициялар және тауарлы-материалдық қорлар үшін сатып алушылар мен тапсырысшылармен субъектінің есеп айырысуларын есепке алу үшін арналды.

Сатып алушыға (тапсырысшыға) активтерді тиеу немесе босату кезінде тізімдемеде жазбалар сатып алушының (тапсырысшының) әрбір шоты бойынша позициялы тәсілмен жүргізіледі.

Есепті кезеңнің басындағы сатып алушы (тапсырысшы) берешектерінің қалдықтары өткен есепті кезең үшін тиісті тізімдемеден ауыстырылады.

5-8-бағандарда бұйымдардың атаулары немесе топтары бойынша сатылған активтердің сандық деректері көрсетіледі. "Көрсетілген шоттар жөніндегі сома" бөліміне (9-11-бағандар) сатып алушыларға көрсетілген шоттар бойынша сомалар енгізіледі. Бұл ретте жанама салық сомасы (ҚҚС және акциздер) және активтерді сатудан алынған кірістің сомасы бөлек көрсетіледі.

Көрсетілген шот-фактураларды төлеу жөніндегі операциялар банк, кассалық

ордерлер немесе басқа да ақшалай құжаттар көшірмелерінің негізінде "Ақы төлеу" (12-15-бағандар) бөлімінде көрсетіледі. Осы бөлімге 66 "Алынған аванстар" бөлімшесінің тиісті шоттарында ескерілетін сомалар ауыстырылады. Активті қайтару немесе жеңілдік беру шотты көрсете отырып "Ақы төлеу" бөлімінің 14-бағанында көрсетіледі, ол бойынша қайтару жасалды немесе жеңілдік берілді.

Сатып алушылар мен тапсырысшылардың дебиторлық берешегі сатып алу құны жөніндегі тізімдемеге есептеледі.

Қаржылық инвестицияларды есепке алу тізімдемесі (В-18)

В-18 нысаны жөніндегі тізімдеме 40 "Қаржылық инвестициялар" бөлімшесінің шоттарында ескерілетін қаржылық инвестицияларды есепке алу үшін арналды.

Тізімдеме өткен есепті кезең үшін тізімдемеден алынатын есепті кезеңнің басындағы қаржылық инвестициялардың саны және құны туралы деректерді ауыстыру жолымен ашылады.

40 "Қаржылық инвестициялар" бөлімшесі шоттарының дебеті жөніндегі тізімдемеде санын, сатып алу құнын және хат-хабар шоттарын көрсете отырып (67 "Берушілермен және мердігерлермен есеп айырысу", 68 "Өзге де кредиторлық берешек және аударулар" бөлімшелерінің ақша қаражатын есепке алу шоттарының кредиті) басқа объектілерден бағалы қағаздарды сатып алу жөніндегі операциялар көрсетіледі.

40 "Қаржылық инвестициялар" бөлімшесі шоттарының кредиті бойынша 12-13-бағандарға сатылған бағалы қағаздар санын және құнын енгізе отырып өтеу (сатып алу) және бағалы қағаздарды сату операциялары көрсетіледі.

Жиынтық тізімдеме (В-19)

В-19 нысаны жөніндегі жиынтық тізімдеме қолданылатын тізімдемедегі айналым жөніндегі нәтижелерді қорытындылау үшін арналды және бухгалтерлік балансты толтыру үшін негіз болады.

Жиынтық тізімдеме өткен есепті кезең үшін тиісті жиынтық тізімдемеден субъект қолданатын барлық шоттардың сальдосын ауыстыру жолымен әрбір есепті кезең үшін ашылады.

1-2-бағандарда есепті кезеңде субъект пайдаланатын тізімдемелердің нөмірі және атауы жазылады.

3-12-бағандарда тізімдемелердің негізінде шоттар бойынша дебеттік және кредиттік айналымдарды жазу жүргізіледі.

Содан кейін есепті кезеңнен кейінгі бірінші күнгі жағдай бойынша әрбір шот бойынша сальдо саналады.

